

Lī Čailds ar katru nākamo grāmatu kļūst aizvien labāks un labāks, un, ja romānu sērija turpinās gadiem ilgi, tā ar autoriem notiek ļoti reti. “Pagātnes pēdās” ir absolūti lielisks darbs! Atjautīgs un spēcīgs, kā allaž aizraujošs un izklaidējošs. Uzmanīgi! Lī Čailds var izraisīt bīstamu atkarību...

Pīters Džeimss, rakstnieks

Dažreiz vienkārši ir nepieciešams kāds, kurš spēj kārtīgi sadot citiem. Es izvēlos Džeku Rīčeru tajos brīžos, kad ilgojos pēc cilvēka, kurš varētu atrisināt manas problēmas.

Patrīcija Kornvela, rakstniece

Džeks Rīčers ir mūsdienu Džeimss Bonds, spriedzes romānu varonis, kura nekad nav par daudz.

Kens Folets, rakstnieks

Romānu “Pagātnes pēdās” taču ir sarakstījis Lī Čailds! Kāda runa? Tas ir jālasa!

Karīna Slotere, rakstniece

Temps pieaug... darbība kļūst nežēlīga, līdz nonākam pie īpaši lieliskā nobeiguma. Ir tik forši lasīt daiļdarbus, kur ļaunie saņem pēc nopelniem, un ir tik nomierinoši aizmirsties izdomātā pasaulē, kur tevi sargā spēcīgās Džeka Rīčera rokas...

Independent

LEE CHILD

PAST TENSE

PAGĀTNES PĒDĀS

LĪ ČAILDS

No angļu valodas tulkojis
Armīns Voitkāns

821.111-31
Ča 200

Lee Child
PAST TENSE

Copyright © Lee Child 2018
Vākam izmantots attēls © iStock.com / serazetdinov

Vāka dizaina autors **Arnis Kilbloks**

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Armīns Voitkāns, 2021
© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare, izdevums latviešu valodā,
Apgāds Zvaigzne ABC, 2021
ISBN 978-9934-0-9478-1

Džona Redžinalda Grānta (1924–2016)
Normena Stīvena Šīrena (1925–2017)
Odrijas Grāntas (1926–2017)
piemiņai

1. NODAĻA

PĒDĒJO VASARAS SAULI Džeks Ričers noķēra nelielā pilsētiņā Menas piekrastē un tad gluži kā putni viņam virs galvas uzsāka garo migrācijas ceļu uz dienvidiem. Bet ne tieši gar piekrasti. Ne kā vālodzes, stērstes, ķīvītes, ļauķi un sarkanrīkles kolibri. Viņš nolēma ceļot pa diagonāli uz dienvidrietumiem, no valsts augšējā labā stūra uz apakšējo kreiso, varbūt caur Sirakjūsu, Sinsinati, Sentluisu, Oklahomasitiju, Albuikerki un tālāk uz Sandjego. Ričeram kā armijas cilvēkam gan šķita, ka tur ir pārāk daudz kara flotes cilvēku, bet citādi tā likās jauka vieta, kur pārļaut ziemu.

Viņu gaidīja episks ceļojums, kādā viņš nebija devies jau gadiem ilgi.

Viņš dega nepacietībā.

Bet necik tālu netika.

Ričers nosoļoja apmēram jūdzi iekšzemes virzienā, nonāca uz apgabala ceļa un pacēla roku ar augšup pavērstu īkšķi. Viņš bija ražena auguma vīrs, vismaz sešarpus pēdas garš, plecīgs, tikai kauli un muskuļi, nevarētu teikt, ka pārāk glīts, vienkārši ģērbies un parasti izskatījās mazliet nevižīgs. Kopējais iespaids ne pārāk pievilcīgs. Ieraugot viņu, vairums braucēju parasti piebremzēja, uzmeta acis un brauca tālāk. Pirmais šoferis, kas riskēja apstāties, gadījās tikai pēc četrdesmit minūtēm. Mašīna bija gadu vecs subaru universālis, un to vadīja vidēja vecuma vīrietis izgludinātās kokvilnas auduma biksēs un tīrā haki krāsas kreklā. Droši vien viņam ir rūpīga sieva, Ričers nodomāja. Vīrietim uz pirksta bija laulības gredzens. Bet zem labā auduma slēpās darba cilvēka augums. Resns kakls, lieli, sarkani pirkstu kauliņi. Negribot kļuvis par vadītāju un jūtas ne savā

ādā, sprieda Ričers. No cilvēkiem, kuri sāk ar bedru rakšanu stabiem un kļūst par žogu uzstādīšanas firmas īpašniekiem.

Pieņēmums izrādījās pareizs. Sarunā atklājās, ka sākumā vīrieša vienīgais īpašums ir bijis tēva namdara āmurs, bet tagad viņam pieder celtniecības firma, kurā strādā četrdesmit cilvēku un kura atbild par daudzu klientu sapņiem un cerībām. Vīrietis beidza savu stāstu un viegli paraustīja plecus daļēji jeņķa pieticībā, daļēji neizpratnē. It kā jautātu, kā tas varējis notikt. Uzmanīgs pret detaļām, Ričers nodomāja. Ļoti organizēts cilvēks, kuram ir savi priekšstati, uzskati un prasības, kā arī dzelžaina pārlicība un paradumi. Un viens no tiem lika vasaras beigās turēties pa gabalu gan no 1., gan I-95 maģistrāles un faktiski tikt ārā no Menas, cik ātri vien iespējams; tas nozīmēja, ka jābrauc pa sānceļiem un jāizmanto 2. maģistrāle, kas ved tieši uz rietumiem un Ņūhempšīru. Proti, līdz vietai mazliet aiz Berlinas, no kurienes uz Bostonu ved daudzi nomaļi ceļi, pa kuriem galamērķi viņi sasniegs daudz ātrāk. Tieši uz turieni pēc marmora galda virsmām brauca vīrietis. Ričers bija apmierināts. Arī Bostonai kā sākumpunktam nebija ne vainas. Galīgi nekādas vainas. No turienes varēja doties taisnā ceļā uz Sirakjūsu. Pēc tam caur Ročestru, Bufalo un Klīvlendu ir viegli nokļūt Sinsinati. Varbūt pat Ohaio. Caur Akronu. Ričers ir bijis arī sliktākās vietās. Galvenokārt dienesta laikā.

Līdz Bostonai viņi netika.

Apmēram pēc piecdesmit minūšu ilgas braukšanas jau pieminēto Ņūhempšīras nomaļo ceļu virzienā iezvanījās šofera mobila telefons. Ceļi bija tieši tādi, kā vīrietis bija teicis. Ričeram bija jāatzīst, ka šofera plāns nav no gaisa grābts. Satiksmes praktiski nebija. Nebija ne sastrēgumu, ne kavēšanās. Viņi ar sešdesmit jūdžu ātrumu ripoja uz priekšu kā pasakā. Līdz iezvanījās telefons. Tas bija piekarināts blakus automašīnas rācijai, un navigācijas ekrānā parādījās zvanītāja vārds, ko papildināja naga lieluma fotogrāfija – šajā gadījumā vīrs ar sarkanu seju, ķiveri galvā un planšeti rokā. Droši vien priekšstrādnieks no celtniecības objekta. Pie stūres sēdošais vīrs nospieda atbildes pogu, un automašīnas salonā no skaļruņiem atskanēja šņākoņa.

Šoferis uzrunāja vējstiklu: – Kaut nu ziņas būtu labas.

Bet tā nebija. Zvanītājs stāstīja kaut ko par municipalitātes būvinspektoru un metāla dūmvadu virs kamīna vestibilā, kas jau bija pienācīgi izolēts atbilstoši noteikumiem, taču vizuāli par to nevarēja pārliedzināties, nenojaucot trīs stāvu augstumā uzmūrēto sienu, turklāt mūrniekiem nākamajā nedēļā bija jāķeras pie darba citā vietā. Otra iespēja bija noplēst ēdamistabas koka apdari skursteņa otrā pusē vai izjaukt iebūvēto rožkoka skapi otrajā stāvā, kas būtu vēl sarežģītāk. Inspektors šajā ziņā bija iecirties un gribēja visu redzēt savām acīm.

Pametis skatienu uz Ričera pusi, vīrs pie stūres jautāja: – Kurš no inspektoriem tas ir?

Zvanītājs atbildēja: – Jaunais.

– Vai viņš zina, ka Pateicības dienā saņems tītaru?

– Es viņam skaidroju, ka mums visiem ir vienas intereses.

Vīrs pie stūres vēlreiz paskatījās uz Ričeru, it kā gaidītu atļauju vai atvainotos, vai abējādi, tad atkal pievērsās ceļam sev priekšā un jautāja: – Vai piedāvāji viņam naudu?

– Piecus simtus. Viņš atteicās.

Telefons rādīja, ka pamazām zūd zona. Skaņa sāka burbuļot kā peldbaseinā sliksstošam robotam, līdz pazuda pavisam. Ekrānā parādījās ziņa, ka tiek meklēts savienojums.

Automašīna turpināja braukt.

Ričers vaicāja: – Kāpēc vestibilā vispār vajadzīgs kamīns?

Vīrs pie stūres paskaidroja: – Tas ir kā aicinājums ienākt.

– Manuprāt, vēsturiski uguns kalpoja kā atbaidītājs. Aizsardzībai. Kā alā degošs ugunskurs. Tam bija jāattur no tuvošanās plēsīgie zvēri.

– Man jābrauc atpakaļ, – sacīja furgona vadītājs. – Atvaino.

Viņš piebremzēja, un jau pēc mirkļa auto apstājās uz ceļa nomaļes. Viens uz nomaļa ceļa. Nevienas citas mašīnas. Telefona ekrāns ziņoja, ka joprojām tiek meklēts savienojums.

– Man tevi te jāizsēdina, – vīrietis paziņoja. – Vai tas nekas?

– Nekādu problēmu, – Rīčers atbildēja. – Esmu ticis jau kādu gabalu tālāk. Liels paldies par to.

– Nav par ko.

– Kam pieder tas rožkoka skapis?

– Viņam.

– Izzāgē skapī lielu caurumu un parādi inspektoram. Pēc tam uzskaiti klientam piecus pamatotus iemeslus, kāpēc jāierīko sienas seifs. Tāds cilvēks kā viņš vēlēties sienā iebūvētu seifu. Varbūt viņš pats pagaidām to vēl neapjauš, bet cilvēks, kurš vestibilā vēlas kamīnu, parasti guļamistabas sienas skapī vēlas iebūvētu seifu. Gandrīz droši. Tāda ir cilvēka daba. Tu gūsi papildu peļņu. Vari vēl piedāvāt rēķinu par cauruma izzāģēšanai patērēto laiku.

– Vai tu arī darbojies šajā biznesā?

– Kādreiz strādāju militārajā policijā.

– Hmm.

Rīčers atvēra durvis, izkāpa un pagāja pietiekami tālu, lai mašīna uz ceļa varētu netraucēti apgriezties un doties atpakaļ pa to pašu ceļu, pa kuru nupat bija atbraukusi. Vadītājs, kā vēlēt veiksmi, vēl viegli pamāja Rīčeram ar roku. Tad subaru pamazām saruka arvien mazāks un mazāks, līdz izzuda tālumā. Rīčers pagriezās un sāka iet uz dienvidiem, virzienā, kādu jau bija uzņēmis. Kur vien tas iespējams, viņš vēlējās turpināt kustību uz priekšu. Ceļam bija divas joslas, tas bija pietiekami plats, labi uzturēts, vietām līkumains, dažviet veda nedaudz augšup vai lejup. Mūsdienu automašīnām gluži piemērots. Subaru bija braucis ar sešdesmit jūdžu ātrumu. Tomēr ceļš bija tukšs. Nekādas satiksmes. Neviena pretimbraucēja, neviena, kas dotos viņam vajadzīgajā virzienā. Pilnīgs klusums. Vien vēja nopūtas kokos un melnā asfalta uzkrātais siltums.

Rīčers turpināja iet.

Divas jūdzes tālāk ceļš slaidā lokā pagriezās nedaudz pa kreisi, bet uz labo pusi atzarojās jauns un tikpat plats ceļš. Ne gluži pagriezīens. Drīzāk vienādas izvēles piedāvājums. Klasisks V veida ceļu savienojums. Var paraut stūri pa kreisi vai arī pa labi. Brīva izvēle.

Abi ceļi pazuda skatienam starp lieliem, kupliem kokiem, kas veidoja tādu kā tuneli.

Turpat bija uzstādīts ceļa rādītājs.

Nošķiebusies bulta pa kreisi vēstīja, ka tas ir ceļš uz Portsmutu, un nošķiebusies bulta pa labi informēja, ka ceļš ved uz Lakoniju. Uzraksts pa labi bija veidots ar mazākiem burtiem, arī rādītājs bija mazāks, it kā Lakonija būtu mazāk svarīga vieta nekā Portsmuta. Tikai sānceļš, kaut gan tikpat plats.

Lakonija, Ņūhempšīra.

Rīčeram šis nosaukums bija pazīstams. Viņš bija to redzējis dažādos ģimenes dokumentos un laiku pa laikam arī dzirdējis pieminam. Lakonija bija viņa nelaiķa tēva dzimšanas vieta, kur viņš bija uzaudzis un no kurienes septiņpadsmit gadu vecumā aizbēdzis, lai pievienotos jūras kājniekiem. Tāda bija neskaidrā ģimenes leģenda. No kā aizbēdzis, nebija skaidrs. Bet viņš vairs nekad tur nebija atgriezies. Ne reizi. Rīčers bija piedzimis pēc vairāk nekā piecpadsmit gadiem, laikā, kad Lakonija bija kļuvusi par tikpat senu pagātnes daļu kā Dakotas teritorija, kur reiz esot dzīvojis un strādājis kāds vēl senāks viņa priekštecis. Neviens ģimenes loceklis nebija apmeklējis ne vienu, ne otru vietu. Viņa vecvecāki bija miruši jauni un tika pieminēti reti. Acīmredzot tur nebija palikuši nedz tēvoči vai tantes, nedz brālēni vai māsīcas, vai citi attāli radnieki. Statistiski tas bija maz ticams un lika domāt par kaut kādām nesaķaņām. Par to zināt varēja vienīgi tēvs, bet neviens nekad nebija centies no viņa iegūt šādu informāciju. Ir lietas, par kurām jūras kājnieku ģimenēs nerunā. Daudz vēlāk Rīčera brālis Džo, armijas kapteinis, tika norīkots uz ziemeļiem un bija kaut ko runājis par dzimtas senās ligzdas meklēšanu, bet viņam ar to nebija veicies. Varbūt reizumis kaut ko tamlīdzīgu bija sacījis arī Rīčers pats. Tomēr arī viņš tur nebija bijis.

Pa kreisi vai pa labi. Jāizvēlas.

Portsmuta šķita labāka. Tur bija šosejas, satiksme, autobusi. No turienes taisnā ceļā varēja nokļūt Bostonā. Un Sandjego tad bija jau ar roku aizsniedzama. Ziemeļaustrumos sāka kļūt auksti.

Bet ko gan nozīmē viena lieka diena?

Viņš paspēra soli pa labi un izvēlējās ceļu, kas ved uz Lakoniju.

Tajā pašā vēlās pēcpusdienas mirklī pa citu nomaļu ceļu trīsdesmit jūdzes tālāk dienvidu virzienā brauca savu laiku nokalpojusi *Honda Civic* automašīna. Pie tās stūres sēdēja divdesmit piecus gadus vecs vīrietis, kuru sauca Šortijs Fleks. Pasažiera sēdekļi viņam blakus sēdēja divdesmit piecus gadus veca sieviete, vārdā Petija Sandstrēma. Abi bija pāris, dzimuši un auguši Sanleonardā – mazā, nomaļā pilsētiņā Kanādas provincē Ņūbransvikā. Tur gandrīz nekas nenotika. Lielākais notikums, ko viņi spēja atcerēties, bija avārija pirms desmit gadiem, kad ceļa likumā apgāzās kravas mašīna ar divpadsmit miljoniem bišu. Vietējā avīze lepni vēstīja, ka tas ir pirmais šāda veida negadījums visā Ņūbransvikā. Petija strādāja kokzāģētavā. Viņas vectēvs nāca no Minesotas un bija atbēdzis uz šejieni pirms pusgadsimta, lai izvairītos no iesaukšanas armijā Vjetnamas kara laikā. Šortijs bija kartupeļu audzētājs. Viņa ģimene vienmēr bija dzīvojusi Kanādā. Augumā viņš nebija nekāds mazais. Varbūt tikai bērnībā. Tagad jebkurš teiktu, ka viņš ir parasts puisis, tāds pats kā daudzi.

Viņi mēģināja aizbraukt no Sanleonardas līdz Ņujorkai bez apstāšanās. Skaties, kā gribi, bet tāds brauciens nebija no vieglajiem. Tomēr viņi uzskatīja, ka var gūt no tā lielu labumu. Viņiem bija šis tas, ko pilsētā pārdot, un, ietaupot naudu par nakti viesnīcā, peļņa būtu lielāka. Lai izvairītos no atpūtniekiem, kas no pludmalēm traucās uz mājām, viņi bija ieplānojuši mest likumu rietumu virzienā un braukt pa nomaļiem ceļiem. Petija turēja savu strupo pirkstu uz kartes, bet acis sekoja pagriezieniem un ceļazīmēm. Uz papīra viss bija izplānots, un viņi bija secinājuši, ka plāns ir realizējams.

Tikai izbraukuši viņi bija vēlāk, nekā būtu gribējies, un tas notika vispārējā jucekļa un hondas vecā akumulatora dēļ – tam nepatika zemā temperatūra, ko no Prinča Edvarda salas atnesa rudenīgais vējš. Aizkavēšanās dēļ nācās stāvēt garā rindā uz ASV robežas, pēc

tam automašīnas motors sāka pārkarst, neļaujot braukt ātrāk par piecdesmit jūdzēm stundā, un tas prasīja papildu laiku.

Viņi bija noguruši.

Arī izsalkuši, izslāpuši, noilgojušies pēc tualetes, aizkavējušies un neieklāvās laika grafikā. Turklāt sanervozējušies. Honda atkal bija pārkarusī. Degvielas rādītājs bija pietuvojies sarkanajai iedaļai. Zem motora pārsega atskanēja griezīgs troksnis. Varbūt nokrities eļļas līmenis. Neko nevarēja zināt. Pēdējos divarpus gadus nepārtraukti bija degušas visas iespējamās signāllampīņas.

Šortijs jautāja: – Kas ir mums priekšā?

Petija atbildēja: – Nekas.

Viņas pirksts slīdēja pa sarkanu, ar trīsciparu skaitli apzīmētu līniju, kas pāri bāli zaļam robainam plankumam virzījās no ziemeļiem uz dienvidiem. Mežiem apaugusi teritorija. Tas atbilda ainavai aiz loga. Visapkārt slējās koki, mierīgi un tumši, ar smagām vasaras beigu lapām. Šur un tur kartē varēja redzēt smalkas, zirnekļa tīklam līdzīgas sarkanas līnijas, kas kaut kur veda, bet nez vai tās bija vērā ņemamas vietas. Vietas, kur būtu autoserviss vai ūdens, ko ieliet mašīnas radiatorā. Labākais variants, ko izdevās ieraudzīt, bija vieta pusstundas brauciena attālumā uz dienvidaustrumiem. Tā bija pilsētiņa, kuras nosaukums bija iespiests ar mazliet lielākiem pustrekniem burtiem, un tas nozīmēja, ka tur jābūt vismaz degvielas uzpildes stacijai. Pilsētiņu sauca Lakonija.

– Vai varam nobraukt vēl divdesmit jūdzes? – Petija vaicāja.

Rādītāja bultiņa jau stabili turējās uz sarkanās iedaļas.

– Varbūt, – Šortijs atteica. – Ja pēdējās deviņpadsmit iesim kājām.

Viņš nedaudz atlaida gāzes pedāli un sāka braukt lēnāk. Tā motors ģenerēja mazāk karstuma, bet līdz ar to gaisa plūsma cauri radiatoram bija mazāka un iepriekš ģenerētais karstums nevarēja tik ātri aizplūst, tāpēc temperatūras rādītāja bultiņa vēl kādu laiku turpināja kāpt uz augšu. Petijas pirksts slīdēja pa karti uz priekšu atbilstoši viņas aprēķiniem par braukšanas ātrumu. Labajā pusē tuvojās viens no zirnekļu tīkla pavedieniem. Šaurš ceļš, kas aizvijas pāri zaļajai krāsai uz nezināmu vietu apmēram collu tālāk. Kad

pieklusa caur loga spraugu ieplūstošā gaisa šņākoņa, viņa saklausīja motora troksni. Klinkšķēšanu, klaudzienus, rīvēšanos. Kļuva arvien sliktāk.

Tad Petija ieraudzīja priekšā pa labi atzarojamies šauru ceļu. Zirnekļa tikla pavediens īstajā brīdī. Tas gan vairāk izskatījās pēc tuneļa, nevis ceļa. Koki virs tā bija sakļāvušies kopā. Zem tiem – pilnīga tumsa. Ceļa galā pie staba bija pienaglotā plāksne ar pieskrūvētiem dekoratīviem plastmasas burtiem un bultu, kas norādīja uz tuneli. Burti veidoja vārdu *Motelis*.

– Vai nogriezīsieties? – viņa jautāja.

Atbildēja automašīna. Temperatūras rādītāja bultiņa bija iesprūdsi pašā skalas galā. Šortija lieli jau juta karstumu. Viss motora nodalījums bija piekarsis kā cepeškrāsns. Viņš mirkli apsvēra, kas notiktu, ja viņi turpinātu braukt. Bija dzirdēts, ka automašīnas motors varot uzsprāgt un izkust. Tie gan, protams, bija tikai tēlaini izteicieni. Izkusuša metāla peļķes nebija redzētas. Īstenībā nekas neuzsprāga. Motors vienkārši nobeidzās. Vai ieklemmējās. Tas viņiem nozīmētu mierīgu apstāšanos.

Bet ja tas notiek nekurienes vidū, kur nav nevienas garām braucošas mašīnas un mobilajam telefonam nav zonas?

– Izvēles nav, – Šortijs noteica, piebremzēja un iegriezās tunelī. Tuvumā kļuva redzams, ka norādes plastmasas burti ar stingru roku un smalku otiņu ir nokrāsoti zelta krāsā, it kā solot, ka tas ir augstas klases motelis. Turpat bija vēl viena identiska norāde braucējiem no pretējās puses.

– Braucam? – Šortijs jautāja.

Gaiss tunelī šķita vēss. Vismaz desmit grādus aukstāks nekā uz galvenā ceļa. Nokritušās lapas ceļa malās bija sajaukušās ar dubļiem.

– Braucam? – Šortijs jautāja vēlreiz.

Viņi pārbrauca pāri šķērsām ceļam nostieptam vadam. Paresnai gumijai gandrīz dārza šļūtenes diametrā. Līdzīgai tām, kādas ir degvielas uzpildes stacijās, lai pašķīdinātu zvanu un kāds darbinieks iznāktu palīdzēt klientiem.

Petija neatbildēja.

Šortijs turpināja: – Cik slikts tas var būt? Tas ir atzīmēts kartē.

– Iezīmēts ir ceļš.

– Norāde bija tīri glīta.

– Piekrītu, – sacīja Petija. – Tā bija.

Viņi brauca tālāk.

2. NODAĻA

GAISS MEŽĀ BIJA vēss un svaigs, un Rīčers jutās apmierināts, stundā stabili noejot četras jūdzes. Cilvēkam ar tik garām kājām kā viņam tie bija tieši astoņdesmit astoņi sitieni minūtē, un tieši tādā ritmā bija daudz lieliskas mūzikas, tāpēc laiks pagāja nemanot. Trīsdesmit minūtēs viņš nosoļoja divas jūdzes, galvā skanot septiņiem klasiskiem skaņdarbiem, bet tad aiz muguras izdzirdēja istu, reālu skaņu, pagriezās un ieraudzīja, ka kā krabis tuvojas mūžvecs pikaps, kuram katrs ritenis, šķiet, gribēja ripot citā virzienā.

Rīčers pacēla roku ar augšup izslietu īkšķi.

Automašīna apstājās. Vecs vīrs ar garu, baltu bārdi paliecās pāri pasažiera sēdeklim, nolaida lejup logu un sacīja: – Es dodos uz Lakoniju.

– Es arī, – Rīčers teica.

– Labi. Braucam.

Rīčers iekāpa un aizvēra logu. Mašīna lēnām uzņēma ātrumu. Vecais vīrs ierunājās: – Laikam tu tūlīt teiksi, ka autiņam ir vajadzīgas jaunas riepas.

– Tā varētu būt, – Rīčers sacīja.

– Bet es savā vecumā cenšos izvairīties no lieliem kapitālieguldījumiem. Kāpēc investēt nākotnē? Vai man tāda maz ir?

– Šis arguments ir vēl apaļāks nekā jūsu mašīnas riepas.

– Patiesībā autiņa rāmis ir sabuktēts. Gadījās iekļūt avārijā.

– Kad?

– Apmēram pirms divdesmit trijiem gadiem.

– Tad jau tas jums tagad ir normāli.

– Tas neļauj man pie stūres aizmigt.

– Kā jūs zināt, cik daudz jāgriež stūre?

– Jāiemanās. Kā burājos. Kāpēc tu dodies uz Lakoniju?

– Gadījās būt tuvumā, – Rīčers atteica: – Te ir dzimis mans tēvs. Sadomāju apskatīt viņa dzimtās vietas.

– Kāds ir tavs uzvārds?

– Rīčers.

Vecais vīrs nogrozīja galvu.

– Nekad Lakonijā neesmu pazinis nevienu, kuram ir tāds uzvārds.

Izrādījās, ka iepriekšējais V veida krustojums ir radies ezera dēļ, un dienvidu–ziemeļu virzienā braucošajiem bija jāizvēlas ceļš gar vienu vai otru tā krastu. Rīčers kopā ar veco vīru kratījās gar labo krastu; šis ceļš bija nelīdzens, bet skaists, un ainava aiz loga stundu pirms saulrieta bija elpu aizraujoša. Tad kļuva redzama arī pati Lakonija. Pilsēta bija lielāka, nekā Rīčers gaidīja. Ar piecpadsmit līdz divdesmit tūkstošiem iedzīvotāju. Apgabala centrs. Solīda un plaukstoša. Ar ķieģeļu ēkām un senlaicīgām ielām. Zemās, sarkanās saules staros šķita, ka viņi ir nokļuvuši kādā filmā par senajiem laikiem.

Grabošais pikaps apstājās pilsētas centrā uz ielas stūra. Vecais vīrs paziņoja: – Te nu ir Lakonija.

– Vai pilsēta ir ļoti mainījusies? – Rīčers jautāja.

– Te, centrā, ne īpaši.

– Bērnībā domāju, ka tā ir mazāka.

– Vairumam cilvēku atmiņā lietas šķiet lielākas, nekā tās ir patiesībā.

Rīčers pateicās vīram par vedumu, izkāpa un noskatījās, kā auto grabēdams aizbrauc, katram ritenim uzstājot, ka pārējie trīs ripo nepareizā virzienā. Pēc tam viņš paraudzījās uz otru pusi un uz labu laimi nogāja trīs kvartālus, mēģinādams apjaust, kas kur varētu atrasties. Īpaši viņu interesēja divi specifiski mērķi nākamajai dienai un divi šim vakaram – vieta, kur varētu paēst, un vieta, kur pārlaist nakti.

Abas pēdējās atradās pilsētas vēsturiskajā centrā. Veselīgs ēdiens iestādījumā, kur nevarēja iespiest vairāk par diviem galdiem. Moteli

pilsētā nebija, bet netrūka viesu namu un naktsmītņu ar brokastīm. Rīčers paēda nelielā bistro, jo pa logu viņam uzsmaidīja viesmīle. Pēc brīža, atnesusi pasūtījumu, viņa samulsa. Uz paplātes bija tikai salāti ar ceptu liellopa gaļu – viņš bija nospriedis, ka tie varētu būt visbarojošākie. Taču atnestā porcija izrādījās ļoti maza. Rīčers palūdzā otru porciju un lielāku šķīvi. Viesmīle sākumā bija neizpratnē, jo domāja, ka ar pirmo pasūtījumu kaut kas nav kārtībā. Vai ar šķīvi. Vai ar abiem. Galu galā viņa atskārta, kas par lietu. Cilvēks ir izsalcis un grib divas porcijas. Viņa pavaicāja, vai viņš vēlas vēl kaut ko. Rīčers palūdzā lielāku krūzi ar kafiju.

Paēdis viņš atgriezās pie iepriekš redzētajām naktsmītnēm kādā sānielā pilsētas pārvaldes iestāžu biroju tuvumā. Viesu mājā bija brīva istaba. Atvaļinājumu laiks bija beidzies. Rīčers samaksāja lielāku cenu par apmešanās vietu, ko īpašnieks nosauca par luksusunumuru, bet viņš – par istabu ar dīvānu, dūnu spilveniem un pārāk puķainām tapetēm. Viņš aizvēca no gultas pusduci spilvenu un nolika bikses zem matrača nogludināties. Kad tas bija izdarīts, Rīčers ilgi mazgājās karstā dušā, tad palīda zem segas un aizmiga.

Tunelis zem kokiem izrādījās vairāk nekā divas jūdzes garš. Petija Sandstrēma kartē vilka ar pirkstu līdzi tā līkumiem. Zem riteņiem bija pelēks, bedrains asfalts, kura virsmu vietām bija izskalojis ūdens, izveidojot seklas biljarda galda lieluma bedres. Dažas no tām bija piebērtas ar betona drumslām, citas ar granti, vēl citās bija dubļainas vecas lapas, un mitrums tajās bija saglabājies vēl no pavasara, jo virs tām pletās bieza lapotne, kas nelaida cauri saules starus. Tikai vienā vietā gar ceļu apmēram divdesmit jardus neauga neviens koks un skatienam pavērās koši sārta debesu strēmele. Varbūt tur bija šaura josla ar citu augsni vai negaidīts klinšainas zemes pacēlums, par daudz vai arī par maz gruntsūdeņu. Debesu strēmele gan tūlīt palika aiz muguras. Mašīna atkal ieripoja tunelī. Izvairoties no bedrēm un saudzējot motoru, Šortijs Fleks brauca lēni. Viņš apsvēra, vai nevajadzētu ieslēgt priekšējos lukturus.

Tad lapotne virs galvas vēlreiz kļuva retāka, it kā solītu, ka tūlīt kaut kas parādīsies, varbūt tālāk ir liels klajums, varbūt viņi jau ir kaut kur nokļuvuši. Priekšā bija redzams ceļš, kas izveda no tuneļa un dziestošajā dienas gaismā kā pelēka lente vijās tālāk, šķērsojot dažus akrus līdzenu ganību. Tas beidzās pie trim koka mājām, kas slējās cita aiz citas slaidā ceļa līkumā. Starp pirmo un pēdējo māju bija jardi piecdesmit. Visas ēkas bija nokrāsotas matētā sarkanā krāsā ar spilgti baltu apdari. Uz zaļās zāles fona tās izskatījās kā klasiskas Jaunanglijas mājas.

Tuvākā ēka bija motelis. Tā atgādināja bildi no bērnu grāmatas. Ābeci. Motelis pie burta M. Ēka bija gara un zema, apšūta ar sarkanām dēļiem, ar slīpu pelēku šindeļu jumtu, sarkanu neona uzrakstu *Birojs* pirmajā logā. Aiz tā durvis ar žalūzijām, atkal tāds pats plats logs ar kondicionētāja restēm un diviem plastmasas dārza krēsliem zem tā, numurētas durvis, vēl viens plats logs ar tādām pašām restēm un krēsliem, vēl vienas numurētas durvis un tā līdz ēkas galam. Pavisam divpadsmit numuri, visi vienā rindā. Bet pie numuriem nebija nevienas automašīnas. Šķita, ka tie visi ir tukši.

– Ko teiksi? – Šortijs vaicāja.

Jautājums palika bez atbildes. Viņš apstādināja automašīnu. Nākamā ēka pa labi bija īsāka, bet daudz augstāka un platāka. Līdzīga kūtij. Bet nebija paredzēta lopiem. Līdz durvīm vedošā betona piebrauktuve bija pilnīgi tīra. Citiem vārdiem sakot – nekādu mēsli. Droši vien kaut kāda darbnīca. Tās priekšā stāvēja deviņi kvadricikli. Tādi paši kā parastie motocikli, tikai divu šauru riepu vietā tiem bija četras platas. Kvadricikli stāvēja trijās precīzās rindās pa trim katrā.

– Varbūt tie ir hondas, – minēja Petija. – Varbūt šie puīši varētu zināt, kā salabot mašīnu.

Ēku rindas galā atradās parasta vienkāršas konstrukcijas dzīvojamā māja, bet tā bija liela, un to ieskāva veranda ar šūpulkrēsliem.

Šortijs pabrauca uz priekšu un atkal apstājās. Asfalts beidzās. Desmit metrus pirms tukšā laukuma moteļa priekšā. Viņš jau grāšījās iebraukt saimnieka izveidotajā laukumā; viņa pieredzējusi

kartupeļu audzētāja acs vēstīja, ka to vienādās daļās sedz grants, dubļi, kā arī nokaltusi un svaiga zāle. Tur bija vismaz piecu veidu nezāles, kuras savā zemē viņam negribētos redzēt.

Vieta, kur beidzās asfalts, atgādināja sliekus. Lēmuma pieņemšanu.

– Ko teiksi? – Šortijs vēlreiz jautāja.

– Te neviena nav, – Petija sacīja. – Viesu nav. Vai tev tas nešķiet dīvaini?

– Sezona ir beigusies.

– It kā būtu nospiests slēdzis?

– Par to cilvēki vienmēr sūdzas.

– Te ir pats nekuriens vidus.

– Šeit atpūšas cilvēki, kuriem nepatīk drūzma un burzma.

Petija labu brīdi klusēja, tad noteica: – Manuprāt, izskatās tīri pieņemami.

– Es teiktu: vai nu šeit, vai nekur, – Šortijs sacīja.

Petija pārlaida skatienu moteļa ēkai no kreisās puses uz labo. Vienkāršas proporcijas, labs jumts, biezi dēļi, nesen krāsota. Uzturēšanai nepieciešamie darbi ir veikti, bet nekā acīs krītoša. Kārtīga māja. Tāda varētu atrasties arī Kanādā.

– Apskatīsimies, – viņa sacīja.

Viņi nobrauca no asfalta un pa nelīdzeno zemi aizripināja mašīnu līdz biroja durvīm. Mirkli padomājis, Šortijs noslāpēja motoru. Tā būs drošāk nekā darbināt to tukšgaitā. Metāla kušanas vai sprādziena gadījumā. Bet būs ļoti slikti, ja motors pēc tam negribēs sākt darboties. Viņi jau ir tik tuvu vietai, kur gribēja nokļūt. Vajadzības gadījumā viņi varētu palūgt ierādīt sev pirmo numuru. Abiem līdzī bija milzīgs čemodāns ar mantām, ko viņi gribēja pārdot. Tas varēja palikt mašīnā. Un bez tā nekādu citu smagu nesamo viņiem nebija.

Atbraucēji izkāpa no automašīnas un iegāja birojā. Tur aiz letes sēdēja vīrietis. Viņam varēja būt gadi divdesmit pieci, gandrīz vienā vecumā ar Šortiju un Petiju, varbūt pāris gadu vairāk. Vīrietim bija īsi, glīti saķemmēti blondi mati, veselīgs iedegums, zilās acis, balti

zobi un smaids sejā. Bet viņš izskatījās tāds kā nedaudz neiederīgs. Sākumā Šortijs nodomāja, ka tas ir kāds uz vasaru nolīgts darbinieks, kādi ir redzēti Kanādā, kur labi audzinātus bērnus vasarā sūta pastrādāt vienkāršu darbu laukos, lai tie sāktu veidot savu CV, paplašinātu redzesloku, atrastu sevi un tā tālāk. Bet šis puisis tam bija gadus piecus par vecu. Turklāt sasveicinoties viņā varēja manīt kaut ko īpašniecisku. Laipni lūdzu manā mājā. It kā tā piederētu viņam.

Varbūt tā arī bija.

Petija paziņoja, ka viņiem vajadzīga istaba, un jautāja, vai cilvēks, kura pārziņā ir kvadricikli, varētu apskatīt viņu mašīnu. Ja ne, viņi būs pateicīgi arī par laba automehāniķa telefona numuru. Un cer, ka varēs iztikt bez tehniskās palīdzības izsaukšanas.

Vīrietis pasmaidīja un vaicāja: – Kas noticis ar jūsu mašīnu?

Viņš izturējās kā kinofilmās redzētie jaunie vīrieši, kuri strādā Volstrītā, ģērbjas uzvalkā un nēsā kaklasaiti. Pārliecināts par sevi. Iespējams, šampanieša cienītājs. Alkatīgs. Ne no puisiem, kādi patik kartupeļu audzētājam.

Petija atbildēja: – Tā pārkarst, un zem pārsega dzirdama dīvaina klabēšana.

Vīrietis pasmaidīja, bet šoreiz citādi. Tik pieticīgi kā Visuma pavēlnieka jaunākais palīgs. Viņš sacīja: – Mēs droši vien varētu uzvest tai aci. Izklausās, ka vainīgs varētu būt pārāk zems dzesēšanas šķidrums un eļļas līmenis. To viegli var novērst, ja vien kaut kur nav noplūdes. Tādā gadījumā jāskatās, kādas rezerves daļas ir vajadzīgas. Varbūt varam kaut ko pielāgot. Ja ne, tad mums ir pazīstami daži labi automehāniķi. Jebkurā gadījumā neko nevar darīt, līdz tā atdzīs. Atstājiet mašīnu pa nakti pie sava numura, un mēs no paša rīta to apskatīsim.

– Tieši cikos? – Petija gribēja zināt, atcerējusies, cik ļoti viņi ir aizkavējušies, bet arī neaizmirstot, ka dāvinātam zirgam zobos neskatās.

– Mēs te ceļamies reizē ar sauli, – vīrietis atbildēja.

– Cik jāmaksā par istabu? – Petija vaicāja.

– Pēc Darba svētkiem un pirms vēl ir sabraukuši rudens lapu vērotāji, tie varētu būt piecdesmit dolāri.

– Labi, – Petija piekrita, kaut gan tas nebija īsti labi, bet viņa atkal iedomājās par dāvinātiem zirgiem, turklāt Šortijs bija teicis, ka te vai nekur.

– Dosim jums desmito numuru, – sacīja vīrietis. – Tas ir pirmais, ko pagaidām esam atjaunojuši. Faktiski mēs tikai nupat to pabeidzām. Jūs būsit pirmie viesi, kas tajā apmetas. Ceru, ka izrādīsiet mums šo godu.